

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання – українська

Освітньо-професійна програма: «Технології захисту навколишнього середовища»

Код та найменування спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього
середовища»

Шифр та найменування галузі знань 18 «Виробництво та технології»

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено

Методичною радою університету

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ : кафедрою філософії і права Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИКИ: Шевченко Г.А., доцент кафедри філософії і права, доцент, кандидат філософських наук; Тодорова С.М., доцент кафедри філософії і права, доцент, кандидат філософських наук; Мельник Ю.М., доцент кафедри філософії і права, доцент, кандидат філософських наук.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри філософії і права

Протокол від « ____ » _____ 20__ р. № ____

Завідувач кафедри _____ Анатолій СОЛОВЕЙ

Розглянуто та схвалено методичною Радою зі спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища» галузі знань 18 «Виробництво та технології»

Голова ради _____ Г.В. КРУСІР

Гарант освітньої програми _____ Р.І. ШЕВЧЕНКО

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету

Протокол від « ____ » _____ 20__ р. № ____

Секретар Методичної ради університету _____ Валерій МУРАХОВСЬКИЙ

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
1.1.	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2.	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
1.3.	Міждисциплінарні зв'язки	5
1.4.	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	5
2.	Зміст дисципліни	5
2.1.	Програма змістовних модулів	5
2.2.	Перелік практичних (семінарських) занять	7
2.3.	Перелік завдань до самостійної роботи	7
3.	Критерії оцінювання результатів навчання	9
4.	Інформаційне забезпечення	10

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни навчити студентів головним положенням і концепціям сучасної філософії з урахуванням останніх досягнень філософії та науки, формуванню знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історико-типологічні ознаки, роль у формуванні особистості та розвитку суспільства, формуванню політичної культури та гуманістичного мислення, прищеплення навичок наукового аналізу, спрямованого на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- генезис філософії та її співвідношення з іншими типами світогляду;
- історичні типи філософської думки;
- основні положення вітчизняної та світової філософії;
- основні філософські категорії та принципи;
- світоглядно-гуманістичний зміст філософії.

вміти:

- застосовувати знання основ філософії для формування самостійного стилю мислення;
- здійснювати філософський аналіз процесів, що відбуваються в сучасному світі;
- формувати власну позицію, застосовувати набуті знання щодо аналізу проблем сьогодення;

а також сформувати вміння і практичні навички з:

- критичного мислення та аналізу дійсності з метою саморозвитку та самовдосконалення для ефективної діяльності згідно з обраною спеціальністю.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософії» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища»](#) та [освітньо-професійної програмі «Технології захисту навколишнього середовища» підготовки бакалаврів](#).

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Знання і критичне розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК07. Прагнення до збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства.

ЗК08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК09. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК10. Здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії.

Програмні результати навчання:

ПР15. Формувати ефективні комунікації стратегії з метою досягнення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері технологій захисту навколишнього середовища.

ПР16. Поєднувати навички самостійної і командної роботи задля отримання результату з акцентом та професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна вивчається після дисциплін: історія України та української культури, культурологія, релігієзнавство; передуює вивченню філософія пізнання, політологія, соціологія.

1.4.Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на другому курсі у третьому семестрі для денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS – 3, годин 90

Аудиторні заняття, годин: денна:	всього	лекції	практичні (семінарські) заняття
		30	16
заочна:	10	6	4
Самостійна робота, годин:	денна - 60		заочна - 80

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1. «Історія філософії, загальна та соціальна філософія».

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Філософія, її предмет, функції та коло проблем. (Світогляд і філософія. Функції і структура філософії. Форми і методи філософії. Філософія в житті суспільства)	1	0,25
2	Філософія Стародавнього світу. Середньовічна філософія. (Китайська філософія. Індійська філософія. Антична філософія. Філософія середньовіччя)	1	0,5
3	Філософія доби Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. (Філософія Відродження (антропоцентризм). Онтологічні, гносеологічні, соціальні концепції філософії Нового часу. Німецька класична філософія.)	1	0,5

4	Українська філософська думка. (Міфо-релігійні уявлення слов'ян. Становлення і розвиток філософської думки в Україні. Філософська спадщина Г.С.Сковороди).	2	0,5
5	Загальні проблеми та концепції сучасної філософії. Суттєві риси філософії ХХст. Марксистська філософія у ХХст. Релігійна філософія. Філософія постмодерну)	1	0,5
6	Філософська онтологія – проблема буття. Методологічні проблеми філософії. Концепції розвитку. (Філософський сенс проблеми буття. Матерія та форми і способи її існування. Поняття діалектики та метафізики. Закони і категорії діалектики.)	1	0,5
7	Філософське розуміння душі, свідомості та розуму. (Свідомість як діяльне відображення. Мова як опредметнена свідомість. Духовність та її специфікація. Практика і суспільні властивості речей.)	1	0,5
8	Філософське вчення про пізнання та істину. (Філософське осмислення пізнавального процесу. Проблеми істини в філософії. Етапи, рівні та форми процесу пізнання. Наукове пізнання.)	2	0,5
9	Людина – універсальний компонент суспільної системи.(Обґрунтування місця людини в світі, її призначення і сутність, діяльність в робочому колективі, філософські концепції людини. Розвиток господарсько-економічних, політичних і духовно-культурних відносин між різними етнічними і регіональними спільнотами. Усвідомлення потреби у спільних діях.)	1	0,5
10	Суспільство як система. Особа і суспільство. (Людина і повсякденність. Співвідношення природи і суспільства. Соціально-діяльнісна сутність людини. Основні аспекти взаємозв'язку людини, суспільства, виробничих ситуацій. Суттєві характеристики людини.)	1	0,25
11	Цінності та їх роль у житті суспільства і людини. (Поняття цінності. Цінність-ідеал-мета-потреба-інтерес-оцінка. Різноманітність ціннісних орієнтацій людей. Цінності в структурі суспільства. Моральні, наукові і культурні цінності, досягнення суспільства. Ієрархія цінностей буття людини. Благо, свобода, істина в розумінні цінностей. Цінність та сучасність.- ПРН25)	2	0,5
12	Культура та цивілізація. (Особливий діяльнісний спосіб освоєння людиною світу. Спосіб спрямування і регулювання поведінки людей за допомогою цінностей, моральних норм і символів. Рівень розвитку знарядь праці (етапи розвитку предметної області) та організація виробництва. Основний показник розвитку культури.)	1	0,5
13	Соціальне прогнозування та глобальні проблеми сучасності. (Проблеми передбачення і соціальне прогнозування.Методи прогнозування.Глобальні проблеми сучасності. Подолання осередків напруженості у міжнародних відносинах. Охорона навколишнього середовища. Запобігання найбільш небезпечним масовим захворюванням. Раціональне використання природних	1	0,5

	ресурсів. Забезпечення потреби в екологічно чистих продуктах харчування, в енергії. Встановлення міцного миру на Землі.)		
	Разом з дисципліни:	16	6

2.2. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Філософія, її предмет, функції та коло проблем.	1	0,25
2.	Філософія Стародавнього світу. Середньовічна філософія.	1	0,25
3.	Філософія доби Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.	1	0,25
4.	Українська філософська думка.	2	0,5
5.	Загальні проблеми та концепції сучасної філософії.	1	0,25
6.	Філософська онтологія – проблема буття.	1	0,25
7.	Філософське розуміння душі, свідомості та розуму.	1	0,25
8.	Філософське вчення про пізнання та істину.	1	0,25
9.	Людина – універсальний компонент суспільної системи.	1	0,25
10.	Суспільство як система. Особа і суспільство.	1	0,5
11.	Цінності та їх роль у житті суспільства і людини. Культура та цивілізація.	2	0,5
12.	Соціальне прогнозування та глобальні проблеми сучасності.	1	0,5
	Всього:	14	4

2.3. Перелік завдань до самостійної роботи:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Філософія і світогляд: Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. У чому полягає спільність і відмінність таких типів світогляду: міфологія, релігія, філософія? 2. Чи кожна людина має світогляд? 3. Які функції виконує філософія, або кому і навіщо вона потрібна?	6	10
2	Історичні типи філософії: Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Якими рисами відзначались філософія Стародавнього Китаю та Індії? 2. Які філософські ідеї було висунуто давньогрецькими натурфілософами?	8	10

	3. Назвіть основні риси Середньовічної філософії. 4. У чому полягає гуманізм філософії Відродження?		
3	Сучасна філософія: Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1.Які суттєві риси притаманні сучасній філософії? 2.Що таке принцип верифікації? 3.Яке місце займає структуралізм у гуманістичному пізнанні? 4.Які головні ідеї розробляє філософія постмодернізму?	8	10
4	Буття світу і буття людини: Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1.В чому полягає моністичне, дуалістичне, плюралістичне тлумачення проблеми субстанції? 2.Який зв'язок між поняттями «субстанція», «буття», «матерія», «простір», «час»? Яке це має значення для філософського розуміння світу? 3.Як Ви розумієте, що «буття» є корінною властивістю предметів, процесів і явищ дійсності і категорією пізнання?	8	10
5	Свідомість і пізнання: Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1.Чи можна зрозуміти природу свідомості, якщо вивчати лише мозок людини? 2.Що таке пізнання і знання? Який зв'язок між пізнанням, практикою і істиною?	8	10
6	Розвиток: поняття і закон Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1.Назовіть основні параметри визначення поняття «розвиток». 2.Які Ви знаєте закони розвитку буття і пізнання? 3.В чім відмінність закону діалектичної суперечності від закону єдності і боротьба протилежностей? 4.Який зв'язок і відмінність між законами заперечення заперечення і законом діалектичного синтезу?	8	10
7	Суспільство, чинники його розвитку: Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1.Що таке природа? Що таке суспільство? 2.Який зміст мають матеріалістична, ідеалістична та натуралістична моделі (концепції) суспільства? 3.Які джерела і рушійні сили саморозвитку суспільної системи?	6	10
8	Культура і цивілізація:	8	10

	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Які функції культура виконує у житті суспільства? 2. Як співвідносяться між собою «культура» і «цивілізація»? 3. Як співвідносяться між собою культура національна та загальнолюдська?		
	Всього:	60	80

3. Критерії оцінювання результатів навчання.

Види контролю: поточний, підсумковий – екзамен

Нарахування балів за виконання змістового модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min	max	К-ть робіт	Сумарні бали		К-ть робіт	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. «Історія філософії, загальна та соціальна філософія»								
Робота на лекціях	0,5/1	1/2	16	8	16	6	6	12
Виконання лабораторних робіт	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання практичних робіт	0,5/1	1/2	14	7	14	4	4	8
Опрацювання тем, не винесених на лекції				5	6		7	11
Підготовка до лабораторних занять	-	-	-	-	-	-	-	-
Підготовка до практичних занять				5	7		8	12
Виконання індивідуальних завдань				10	12		10	12
Проміжна сума /повинна бути до 60 балів/	35	55		35	55		35	55
Поточний контроль (тестовий)				10	20		10	20
Контроль результатів дистанційного модулю				15	25		15	25
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100

4. Інформаційні ресурси.

Базові (основні):

1. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство [Текст]: підручник /М.І.Горlach, Г.Т.Головченко, І.М.Жиленко та ін.- Київ: Центр учбової л-ри, 2008.- 1028 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАНТ.BibRecord.51602
2. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство [Текст]: підручник /М.І.Горlach, В.Г.Кремень, С.М.Ніколенко, М.П.Требін.- Київ: ЦУЛ, 2008.- 1028 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАНТ.cnv.BibRecord.39188
3. Політична філософія [Текст]: підручник /Є.М.Суліма, М.А.Шепелєв, В.В.Кривошеїн, В.Ю.Полянська; за ред. Є.М.Суліми.- Київ: Знання, 2006.- 800 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАНТ.BibRecord.51595
4. Шевченко Г.А. Конспект лекцій з дисципліни «Філософія»[Електронний ресурс]: для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп. за вип. А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021. Електронний текст. дані:61с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАН.1601431
5. Шевченко Г.А. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Філософія»[Електронний ресурс] для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп.за вип.А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021.- Електрон.текст.дані: 34 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАН.1601469
6. Шевченко Г.А. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Філософія» [Електронний ресурс] для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп.за вип.А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021.- Електрон.текст.дані:38 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАНТ.1601622

Додаткові:

1. <https://journal.philosophy.ua/>
2. <https://tureligious.com.ua/>
3. <https://philosophvsm.jimdo.com>
4. www.filosof.com.ua – бібліотека праць з філософії
5. <http://filosof.historic.ru> – електронна бібліотека праць з філософії.
6. <http://www.gumer.info/> - електронна бібліотека філософських текстів.
7. <http://krotov.info> – бібліотека філософських та релігійних текстів.
8. <http://platonanet.org.ua/> - електронна бібліотека праць філософів та підручників з філософії.